

Broj: 03-02-137/2023
Sarajevo, 13.11.2024. godine

**PARLAMENT FEDERACIJE
BOSNE I HERCEGOVINE**

- Dom naroda -
gosp. Tomislav Martinović, predsjedavajući

Bosna i Hercegovine
Federacija Bosne i Hercegovine
**PARLAMENT FEDERACIJE
SARAJEVO**

Primijeno: 14-11-2024			
Org. jed.	Broj	Priloga	Vrijednost
02	-02-	1892	122

VRLO HITNO

**PREDMET: Izjašnjenje Vlade Federacije Bosne i Hercegovine
Veza: Vaš akt broj: 02-02-1892/22 od 06.11.2024. godine**

Poštovani,

U skladu sa članom IV. B. 7. c) (III) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, a u vezi sa odredbama člana 183. stav (1) Poslovnika o radu Doma naroda Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, br. 27/03, 21/09, 24/20 i 60/24), u prilogu Vam **dostavljam Izjašnjenje o amandmanima na Prijedlog zakona o jedinstvenim načelima i okviru materijalne podrške osobama sa invaliditetom u Federaciji Bosne i Hercegovine, koje je podnijela Sandra Imširović, delegatkinja u Domu naroda Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine, a koje je utvrdila Vlada Federacije Bosne i Hercegovine na 140. hitnoj sjednici, održanoj 13.11.2024. godine.**

Izjašnjenje se dostavlja na službenim jezicima i pismima Federacije Bosne i Hercegovine.

S poštovanjem,

Prilog: kao u tekstu na bosanskom jeziku

**Co: Federalno ministarstvo rada i socijalne politike
gosp. Adnan Delić, ministar**

Handwritten signature and a circular stamp.

Na osnovu člana 73. Poslovnika o radu Vlade Federacije Bosne i Hercegovine - Prečišćeni tekst („Službene novine Federacije BiH”, br. 6/10, 37/10, 62/10, 39/20 i 67/21), a u vezi sa odredbama člana 183. stav (1) Poslovnika o radu Doma naroda Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", br. 27/03, 21/09, 24/20 i 60/24), nakon razmatranja amandmana na Prijedlog zakona o jedinstvenim načelima i okviru materijalne podrške osobama sa invaliditetom u Federaciji Bosne i Hercegovine, koje je podnijela Sandra Imširović, delegatkinja u Domu naroda Parlamenta Federacije BiH, Vlada Federacije Bosne i Hercegovine je, na 140. hitnoj sjednici održanoj 13.11.2024. godine, utvrdila sljedeće:

IZJAŠNJENJE

o amandmanima na Prijedlog zakona o jedinstvenim načelima i okviru materijalne podrške osobama sa invaliditetom u Federaciji Bosne i Hercegovine, koje je podnijela Sandra Imširović, delegatkinja u Domu naroda Parlamenta Federacije BiH

AMANDMAN I.

Član 16. (Zakonski minimum oštećenja organizma za ostvarivanjem svih prava) se mijenja i glasi:

Član 16.

(Zakonski minimum oštećenja organizma za ostvarivanjem svih prava)

Radi ostvarivanja osnovnih prava utvrđenih ovim zakonom, osobe sa invaliditetom se razvrstavaju prema utvrđenom procentu oštećenja organizma u pet grupa i to:

- a) I grupa - osobe sa invaliditetom sa 100% oštećenja organizma,
- b) II grupa - osobe sa invaliditetom sa 90% oštećenja organizma,
- c) III grupa - osobe sa invaliditetom sa 80% oštećenja organizma,
- d) IV grupa - osobe sa invaliditetom sa 70% oštećenja organizma i
- e) V grupa - osobe sa invaliditetom sa 60% oštećenja organizma.

Izjašnjenje

Amandman se ne prihvata

Obrazloženje

Ustavni sud BiH je donio Odluku o dopustivosti i meritumu, u pogledu ocjene ustavnosti odredbe zakona koja štiti i omogućava materijalna davanja samo osobama sa invaliditetom, kod kojih je utvrđeno oštećenje organizma u visini od 90% i 100%, a ne štiti i osobe sa invaliditetom sa oštećenjem organizma ispod 90%. Ustavni sud je utvrdio da je ovakva odredba u skladu sa članom II/4 Ustava Bosne i Hercegovine, članom 14. Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda, te članom 1. Protokola Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda.

Odluka je rezultat pokrenutog postupka ocjene ustavnosti navedenog člana, kako bi se okončao veliki broj pokrenutih parničnih postupaka pred Općinskim sudom u Sarajevu. Postupke su pokrenule osobe sa invaliditetom, koje su 2009. godine izvedene iz prava (oštećenje organizma u visini od 60%, 70% i 80%), jer im je izmjenom zakona iz 2009. godine, dalja materijalna podrška uskraćena.

Osnov njihove tužbe, po njihovom mišljenju, se zasniva na diskriminaciji, jer su kao osobe sa neratnim invaliditetom diskriminisane u odnosu na CŽR kod kojih su zaštićene osobe kod kojih je utvrđeno oštećenje organizma od 60% do 100%, te u odnosu na RVI kod kojih su zaštićene osobe sa oštećenjem organizma u procentu od 20% do 100%.

Materijalne naknade prema Zakonu o pravima boraca i članova njihovih porodica predstavljaju između ostalog ratne reparacije, odštete i zasluge koju su ove osobe imale u odbrani države.

Kod civilnih žrtava rata (a to je predviđeno usvojenim Zakonom o zaštiti civilnih žrtava rata) materijalne naknade za CŽR kod kojih je utvrđeno oštećenje organizma u visini od 60%, 70% i 80% predstavljaju reparaciju za uskraćenu zaštitu od strane države zbog invaliditeta koji su zadobile tokom rata i uslijed ratnih aktivnosti kao civili, kada je država imala pozitivnu obavezu zaštititi ih.

Materijalne naknade za CŽR kod kojih je utvrđeno oštećenje organizma u visini od 90% i 100% predstavljaju materijalne naknade dijelom zbog reparacije, a dijelom za izjednačavanje mogućnosti, kako bi sa zdravim osobama mogle ravnopravno učestvovati u svim segmentima društva.

Materijalne naknade za osobe sa neratnim invaliditetom, kod kojih je utvrđeno oštećenje organizma u visini od 90% i 100% su isključivo naknade za izjednačavanje mogućnosti, odnosno namjera države da zaštiti osobe sa najtežim stepenom oštećenja organizma.

U konkretnoj situaciji država ima slobodno polje procjene u pogledu opštih pitanja ekonomske i socijalne politike, što uključuje i pitanje kako najbolje regulisati prava socijalnog osiguranja za osobe s invaliditetom (OSI i CŽR), te osigurati sredstva za isplatu invalidnina, a što je i u skladu sa stajalištima Evropskog suda iz presude *Popović i drugi protiv Srbije*.

Mišljenje delegatkinje da se u konkretnom slučaju radi o diskriminaciji se nije moglo prihvatiti, jer je Ustavni sud svojom Odlukom koja je pravno obavezujuća utvrdio da nema diskriminacije. U ovom organu kontinuirano se zaprimaju sudske presude iz parničnih postupaka pokrenute od osoba sa invaliditetom 60%, 70% i 80%, u kojima se tužba zbog diskriminacije odbija kao neosnovana.

Član 17. (Uslovi za ostvarivanjem prava na ličnu invalidninu) se mijenja i glasi:

Član 17.

(Uslovi za ostvarivanjem prava na ličnu invalidninu)

(1) Osoba sa invaliditetom može ostvariti pravo na ličnu invalidninu, koja je osnov za priznavanje drugih prava po odredbama ovog zakona, ukoliko je utvrđeno oštećenje organizma u procentima od 60%, 70%, 80%, 90% i 100%.

(2) Lična invalidnina je novčana naknada, koja se isplaćuje osobi sa invaliditetom kao podrška u obavljanju svakodnevnih aktivnosti, zbog utvrđenog stanja invaliditeta.

Izjašnjenje

Amandman se ne prihvata

Obrazloženje

Iz gore navedenih razloga, odnosno neprihvatanja prijedloga da se osobama sa invaliditetom sa 60%, 70% i 80% omogući materijalna zaštita po odredbama ovog zakona, nema potrebe obrazlagati razlog neprihvatanja izmjene ovog člana Prijedloga.

Član 18. (Utvrđivanje visine naknade za ličnu invalidninu) se mijenja i glasi:

Član 18. (Utvrđivanje visine naknade za ličnu invalidninu)

(1) Lična invalidnina određuje se u mjesečnom iznosu, srazmjerno stepenu oštećenja organizma prema nalazu, ocjeni i mišljenju Instituta za medicinsko vještačenje zdravstvenog stanja.

(2) Mjesečni iznosi lične invalidnine određuju se u procentu od osnovice definisane u članu 24. ovog zakona i to:

Grupa	Procenat
a) I - osobe sa invaliditetom sa 100 % oštećenja organizma	40%
b) II - osobe sa invaliditetom sa 90 % oštećenja organizma	30%
c) III - osobe sa invaliditetom sa 80 % oštećenja organizma	20%
d) IV - osobe sa invaliditetom sa 70 % oštećenja organizma	15%
e) V - osobe sa invaliditetom sa 60 % oštećenja organizma	10%

(3) Pravo iz stava (1) ovog člana ne mogu ostvariti osobe sa invaliditetom, koje ličnu invalidninu ostvaruju ili mogu ostvariti prema propisima o pravima boraca i članova njihovih porodica, propisima o zaštiti civilnih žrtava rata i propisima o penzijskom i invalidskom osiguranju - pravo naknade za fizičku onesposobljenost.

Izjašnjenje Amandman se ne prihvata

Obrazloženje

Iz gore navedenih razloga, odnosno neprihvatanja prijedloga da se osobama sa invaliditetom sa 60%, 70% i 80% omogući materijalna zaštita po odredbama ovog zakona, nema potrebe obrazlagati razlog neprihvatanja izmjene ovog člana Prijedloga.

Način izračuna visine lične invalidnine za osobe sa invaliditetom sa oštećenjem organizma u visini od 90% i 100%, sadržane u Amandmanu, već postoji u Prijedlogu zakona, te je isti uređen na identičan način.

AMANDMAN II.

Član 24. (Utvrđivanje osnovice za obračun novčanih naknada) mijenja se i glasi:

Član 24. (Utvrđivanje osnovice za obračun novčanih naknada)

Osnovica za određivanje mjesečnih novčanih naknada, prema ovom Zakonu, utvrđuje se u iznosu 50% od osnovice utvrđene federalnim propisima o pravima boraca i članova njihovih porodica.

Izjašnjenje Amandman se ne prihvata

Obrazloženje

Pri određivanju osnovice, koja je osnov za obračun visine novčanih naknada, obrađivač se rukovodio stavom Evropskog suda u smislu da sama država, potpisnica UN Konvencije o pravima osoba sa invaliditetom može odrediti kome će pružiti pomoć i u kom obimu, ovisno od svojih finansijskih mogućnosti.

Određivanje osnovice na predloženi način, obzirom na broj osoba koji imaju novčane naknade (CŽR, RVI, socijalna davanja, neratni invalidi) bi dovela u pitanje funkcionisanje države odnosno stabilnost budžeta.

Na svojoj 20. sjednici, koja je održana dana 15.11.2023. godine Vlada Federacije BiH je usvojila Zaključak V. broj: 1668/2023. Istim je zaduženo Federalno ministarstvo rada i socijalne politike i Federalno ministarstvo finansija, da u međusobnim konsultacijama pristupe pripremi izmjena zakonskih rješenja, kojima su utvrđena prava pojedinih kategorija na osnovu kojih se vrši isplata naknada bazirana na minimalnoj ili prosječnoj plaći, kako bi te izmjene pratile set zakona o fiskalnoj reformi.

Prilikom davanja mišljenja na predloženi tekst Nacrta koji je bio u javnoj raspravi, u kojem je predviđeno da se osnovica za obračun novčanih naknada i dalje vezuje za najnižu plaću u Federaciji BiH, koje rješenje je trenutno na pravnoj snazi, Federalno ministarstvo finansija je dalo primjedbu na način obračuna novčanih naknada po osnovu koeficijenta, koji se u procentu vezuje za najnižu plaću u Federaciji BiH, imajući u vidu pri tome eventualni porast najniže plaće i kontinuirani rast broja osoba koje se uvode u pravo. Konkretna primjedba ovog organa je „Mišljenja smo da nije adekvatna formulacija da se osnovica za obračun visine mjesečnih novčanih naknada po predmetnom Zakonu, izračunava na osnovu najniže plaće zbog mogućeg značajnog povećanja iznosa najniže plaće, u setu planiranih novih fiskalnih zakona u narednom periodu, te sugerišemo da se ovaj iznos definiše na drugačiji način (npr. umnožak određenog koeficijenta i prosječne mjesečne neto plaće iz prethodne godine ili da se utvrdi fiksna osnovica uz množenje sa odgovarajućim koeficijentom).“

Usvajanje Zakona u predloženom tekstu ima direktan fiskalni uticaj na budžet Federacije BiH, te je stoga potrebno ograničenje neprimjerenog rasta naknada za navedene kategorije. Iz navedenih razloga je predloženo fiksiranje osnovice u nominalnom iznosu.

Iz navedenih razloga u ovom tekstu, nakon javne rasprave izmijenjeni su ovi članovi 24. i 25. u smislu da se utvrđuje fiksna osnovica u iznosu od 495,20 KM što je i prijedlog Federalnog ministarstva finansija, te je izmijenjen i način njenog usklađivanja (Ova visina osnovice je utvrđena nakon njenog usklađivanja sa rastom najniže plaće za 2024. godinu).

Član 25. (Usklađivanje osnovice) mijenja se i glasi:

Član 25. (Usklađivanje osnovice)

Osnovica za osobe sa invaliditetom propisana ovim zakonom usklađuje se sa kretanjem osnovice korisnika prava o pravima boraca i članova njihovih porodica, po federalnim propisima.

Izjašnjenje Amandman se ne prihvata

Obrazloženje

(1) Visina osnovice iz člana 24. ovog Zakona usklađivat će se u visini zbira 50% porasta potrošačkih cijena i 50% porasta realnog bruto društvenog proizvoda u Federaciji u prethodnoj godini, a prema podacima Federalnog zavoda za statistiku, a najviše do stope rasta realnog društvenog proizvoda u prethodnoj godini. Usklađivanje osnovice vršit će se početkom tekuće godine.

(2) U slučaju negativnog kretanja potrošačkih cijena i realnog bruto društvenog proizvoda u smislu stava (1) ovog člana, usklađena osnovica iz člana 24. ovog zakona neće se smanjivati.

(3) Ukoliko se zbog usklađivanja osnovice mijenjaju visine novčanih naknada za priznata prava, korisnicima se neće izdavati nova.

Ovo je tekst člana u Prijedlogu, a način usklađivanja osnovice se upravo vrši po propisima o pravima boraca i njihovih porodica i propisima o CŽR.

Amandman nije usvojen, jer tekst Prijedloga zakona upravo predviđa rješenje koje je predloženo Amandmanom.

AMANDMAN III.

POGLAVLJE VI. VERIFIKACIJA ZAKONITOSTI KORIŠTENJA PRAVA - brisati cijelo poglavlje

Izjašnjenje Amandman se ne prihvata

Obrazloženje

Institut za medicinsko vještačenje je po prvi puta sačinio, usvojio i primjenjuje Pravilnik o jedinstvenim kriterijima i pravilima postupka medicinskog vještačenja zdravstvenog stanja i Listu invaliditeta, koja je njegov sastavni dio („Službene novine Federacije BiH“, broj: 63/21). Isti će poštovati načela sadržana u UN Konvenciji o pravima osoba sa invaliditetom, a bazirat će se na dijelovima Liste svjetske zdravstvene organizacije (MKF), kojima se isključivo tretira invaliditet, urođeni i stečeni, nakon završenog liječenja, a primjenjivat će se jedinstveno prilikom donošenja ocjene medicinskog vještačenja zdravstvenog stanja za sve kategorije osoba sa invaliditetom. Donošenjem ovog Pravilnika i Liste, se postupilo po preporukama Komiteta za prava lica sa invaliditetom iz dokumenta Zaključna razmatranja o inicijalnom izvještaju Bosne i Hercegovine, kojim je preporučeno da država potpisnica izradi i primjeni usklađene kriterije i postupke ocjenjivanja procenta invalidnosti za sve osobe sa invaliditetom, bez obzira na uzrok nastanka invaliditeta. Novodoneseni akti Instituta za medicinsko vještačenje, su osnov za sačinjavanje ocjene medicinskog vještačenja zdravstvenog stanja Instituta, za osobe sa invaliditetom „neratni invalidi“ po ovom zakonu.

Obzirom da su se medicinska vještačenja do donošenja Jedinственог pravilnika vršila na osnovu različitih akata i to: propisi o borcima i njihovim porodicama, Privremena lista invaliditeta, Pravilnik o postupku medicinskog vještačenja, Lista invaliditeta i Naputak o primjeni iste, cilj verifikacije je ocjena svih korisnika po Jedinственом pravilniku, što je po preporukama Komiteta to prioritarna zadaća.

Podzakonskim aktom biti će bliže uređena pitanja, kao npr. prijedlog da djeca do 18 godina starosti ne podliježu verifikaciji, jer im se sa napunjenih 18. godina utvrđuje trajni invaliditet. Do 18-te godine im se određuje kontrolni pregled i novo medicinsko vještačenje što se može smatrati jednim vidom verifikacije. Ovakvo rješenje se predviđa upravo u cilju zaštite interesa djeteta. Postupkom verifikacije se ne utvrđuju nelegalno stečena prava, što se navodi u obrazloženju Amandmana III., već o potpunoj i pravilnoj primjeni ovog materijalnog zakona, u smislu utvrđenja opravdanosti korištenja dodatka za njegu i pomoć od drugog lica i ortopedskog dodatka. Uslovi za njihovim ostvarivanjem su jasno definisani materijalnim zakonom. Prijedlog stručne opservacije je prvi korak ka budućim zakonskim rješenjima, u smislu da se ne istražuje šta osobi sa invaliditetom fali, nego šta osoba može u skladu sa njenim utvrđenim stepenom invaliditeta, u cilju njenog uključivanja u sve društvene tokove.

Obzirom na dužinu trajanja revizije boraca po njihovim propisima, možemo zaključiti da će ovaj proces trajati kraće.

V. broj: 1667/2024
13.11.2024. godine
Sarajevo

